

ske, man maa holde paa. Men selv om det ærede Medlem siger saa meget, er det endda ikke nok at nævne Formaålet, han maa holde sig til Kirkens eget Væsen, og der maa han ogsaa komme til det evangelisk-lutherske. Jeg nævner det blot, for at man ikke skal køre Begreberne mellem hinanden. Jeg ønsker ikke paa dette Punkt her at staa som enig med det ærede Medlem i, at Folkekirken er alene en borgerlig Indretning, som han saa stærkt holdt paa den første Dag, og derfor siger jeg, at den alligevel er af en særegen Art, at den i hvert Fald er noget mere end en borgerlig Indretning, og det særegne er netop det evangelisk-lutherske, som der er talt om.

Det ærede Medlem var ogsaa saa angst for den Splid, der skulde blive i Kommunerne med Fattigplejen, naar Menighedsraadet skulde tage Fattigplejen i sine Hænder. Ja, der kan jeg kun pege paa den Forundring, det ærede Medlem udtalte om, at saa mange kommunalkyndige Mænd ikke havde protesteret paa dette Punkt. Naar det ærede Medlem ser saa mange ude omkring fra Landkommunerne, der have haft Sæde i Sogneraad i mange Aar og været i Bestyrelsen for de frivillige Fattiggasser, sidde her uden at protestere mod dette Forslag, kunde det ærede Medlem lære noget deraf. For det første, at det vist ikke er saa galt med dette Forslag. Han kunde se hen til, at de ærede Medlemmer maaske tænkte: det er dog rimeligt, at Kirken ejer de Midler, som den selv skaffer til Veje gennem sine Fattigbøsser, og uddeler dem. Men navnlig: Naar der sidder saa mange dygtige Mænd her inde, som have haft med disse Sager at gøre i næsten en Menneskealder, uden at de tage til Genmæle derimod, saa var det vist rigtigst for mig, der slet ikke kender noget til disse Forhold ude paa Landet, at lade det Spørgsmaal ligge. Saa talte det ærede Medlem om, at i Kjøbenhavn og Købstæderne skulde der tages særlige Hensyn, at de skulde have en Lovgivning for sig selv. Hans Begrundelse deraf var den, at Socialdemokraterne vilde tage Magten i Menighedsraadene og drive Folk ud af Folkekirken her i Kjøbenhavn og Købstæderne. Her tror jeg nu ogsaa, at det ærede Medlem ser fejl, nemlig deri, at Kirkerne herinde ikke kunne tage imod de forskellige Menigheder. Det kan have sine Vanskeligheder, det indrømmer jeg, og maaske tvinge nogen til at staa tidligt op om Søndag Morgen, det er ogsaa muligt, men at der kan være flere Menigheder

i de kjøbenhavnske Kirker, end der er, er sikkert nok. Hvor mange, er noget, der ligger til Afgørelse for Autoriteterne, det maa de dømme om. Men bortset fra det, tror jeg, at det ærede Medlem ser fejl deri, at Socialdemokraterne vilde drive Folk ud af Folkekirken, hvis de bleve Flertal i Menighedsraadene, som nu nok er tænkeligt, men ingenlunde er sikkert, for herinde er der saa store Vælgerkorps, som hverken det ærede Medlem eller Socialdemokraterne kunne overse, saa man kan ikke paa Forhaand vide, hvordan et saadant Forhold vil virke, men naar de blive Flertal i Menighedsraadene, vilde de sikkert ikke, tror jeg, drive Folk ud af Folkekirken. Hvis de arbejde sammen med Præsten, i samme Retning som han, hvorfor saa gaa ud af Folkekirken? Og hvis de arbejde mod Præsten, vil deres Arbejde væsentligst komme til at indskrænke sig til ganske ydre Forhold, og selv om de ogsaa kunde lave dem paa en Maade, som mange ikke syntes om: vilde det dog være lovlig lille Grund til at sige Folkekirken Farvel, at man enten ikke har Varme i Kirken, eller der er noget andet i Vejen ved selve Kirkebygningen. Men jeg deler nu ikke det ærede Medlems Frygt, navnlig fordi det slet ikke er sikkert, at Socialdemokratiet er eller i Fremtiden bliver et Parti, der er kirkefjendtligt, Det er slet ikke afgjort. Deres Program behøver ikke — og gør det heller ikke — at indeholde noget, der er imod Kirken. Det er beklageligt, at mange af dets Ledere udtale sig paa en Maade, som kun kan give Folk Opfattelse af, at de ere imod Folkekirken og i Virkeligheden imod Kristendommen endogsaa. Det er beklageligt. Det er beklageligt, at der fra den Side tales, som om den eneste Kultus, de have, er Kultur, som om Kulturen skulde være det eneste, de sætte Pris paa. Det tales der mange Gange om fra Socialdemokratiets Side. Men jeg tror ikke, at man af den Grund skal mene, at Kristendommen ikke har Indflydelse blandt de Folk, som særlig søge til Socialdemokratiet. Tværtimod. Det er min Overbevisning, at der vil Kristendommen netop faa Magt og Indflydelse. Hvad vil det nemlig sige med den Kultur, som man dyrker? Det vil sige: et Overmenneske. Kristendommen har ogsaa et Overmenneske; i den Henseende er Forholdet lige. Men Kulturens Overmenneske er en herskende Aand, det er en, som tvinger dens Dyrkere til at paatage sig de besværligste Byrder, for at der blot kan komme et